

V letu 2020 bo Pomurje re(j)dno dobra slovenska pokrajina, ki svojim prebivalcem in obiskovalcem s trajnostnim razvojem zagotavlja sonaravno bivanje z okoljem, visoko kakovost življenja in celosten razvoj lastnih potencialov.

Letno poročilo o izvajanju Regionalnega razvojnega programa Pomurje 2014-2020

LETO 2017

Uredništvo: Murski glasnik in bogoslovni list

Dokument: Letno poročilo o izvajanju Regionalnega razvojnega programa Pomurje 2014-2020, leto 2017
Št. dokumenta: RRA/2018/5
Institucija: Razvojni center Murska Sobota.
Kardoševa 2, 9000 Murska Sobota, Slovenija
Odgovorna oseba: Bojan Kar
Pripravila: Sabina Potočnik Magdič
Datum: Marec 2018

KAZALO VSEBINE

Razvojni program Pomurje 2014-2020	3
Spremembe izvajanja RRP	13
Napredek pri doseganju ciljev	15
Doseženi učinki	17
Težave pri izvajanju RRP	19

Razvojni program Pomurje 2014-2020

Regionalni razvojni program Pomurje za obdobje 2014-2020 (v nadaljevanju RRP), ki je temeljni strateški in programski dokument na regionalni ravni, sledi usmeritvam nacionalnih (Strategija razvoja Slovenije, Partnerski sporazum in Operativni program) in evropskih (Strategija Evropa 2020) strateških dokumentov, za doseg pametne, vključujoče in trajnostne rasti, in določa smernice prihodnjega razvoja Pomurja.

Priprava RRP se je pričela v mesecu septembru 2012, ko so člani RSR na svoji konstitutivni seji, dne 21. septembra, sprejeli **sklep o pripravi in načrtu priprave programa** ter potrdili člane priprave RRP in njegova delovna telesa. Aktivnosti priprave RRP so se intenzivirale v letu 2013 in 2014 ter se nadaljevale in zaključile v letu 2015.

MGRT je 20. aprila 2015 izdalo **pozitivno mnenje na RRP 2014-2020** (št. dokumenta 303-19/2012-SVLR/18). Po pridobitvi mnenja in njegovi uskladitvi je **Razvojni svet Pomurske regije RRP 2014-2020 potrdil** na svoji **9. seji, dne 20. maja 2015**.

Naknadno je bil RRP 2014-2020 potrjen še na **Svetu Pomurske regije**, in sicer: **6. julija 2015 na 55. seji**.

REGIONALNI RAZVOJNI PROGRAM POMURJE 2014-2020 (POVZETEK)

Skladno z zastavljeno *vizijo*, bo v letu 2020 Pomurje

»pokrajina, ki svojim prebivalcem in obiskovalcem s trajnostnim razvojem zagotavlja sonaravno bivanje z okoljem, visoko kakovost življenja in celosten razvoj lastnih potencialov«.

Regija bo razvojno vizijo uresničevala:

- s podporo tehnološkemu razvoju, inovacijam, pospešenem prestrukturiranju gospodarstva in krepitvijo podjetništva,
- s spodbujanem vertikalnega in horizontalnega povezovanja in sodelovanja ter krepitvijo soodgovornosti za razvoj,
- z dvigom kakovosti turistične ponudbe, povečanjem njene prepoznavnosti in skupno promocijo turistične ponudbe,
- s spodbujanjem ustvarjalnosti in inovativnosti posameznikov,
- z zagotavljanjem zdravega življenjskega okolja in življenjskega sloga,

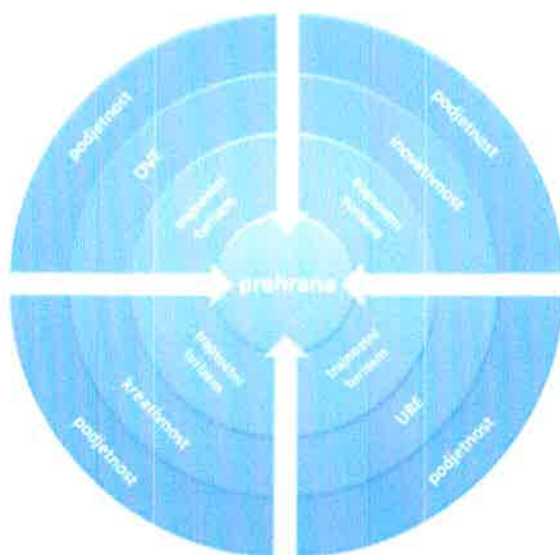
- z razvojem vrednot, identitete in kulturnih potencialov regije,
- z zagotovitvijo energetske samozadostnosti regije ter izboljšanjem stanja njene infrastrukturne opremljenosti,
- z zagotavljanjem lokalne (samo)oskrbe in dvigom ugleda kmetijstva.

Razvojno vizijo bo Pomurje uresničevalo z implementacijo ključnih regijskih in sektorskih projektov, spremljalo pa s kvantificiranimi cilji.

Razvojna specializacija predstavlja način osredotočenja in aktiviranja regijskega potenciala, ki omogoča razvojno prestrukturiranje regije v smeri njenih **dolgoročnih primerjalnih prednosti**.

Pomurje vidi razvojno specializacijo v **trajnostnih, integriranih in inovativnih rešitvah na področju prehrane in turizma**.

Programi in ukrepi bodo zato usmerjeni v podporo razvoju produktov in storitev, vezanih na proizvodnjo, predelavo in uporabo hrane ter na razvoj trajnostnih turističnih produktov in storitev. V okviru teh dveh močno integrativnih področij, se bo spodbujal tudi razvoj tehnoloških in netehnoloških inovacij, ki bodo osnovane na edinstvenih razlikovalnih prednostih in trajnostnem pozicioniranju regije.

Slika 1: Razvojna specializacija regije

Pomurje bo v programskem obdobju 2014–2020 zasledovalo naslednje **štiri strateške cilje**:

- **STRATEŠKI CILJ 1: razvoj konkurenčnega in zelenega gospodarstva**, temelječega na znanju, inovativnosti, podjetnosti, povezovanju in družbeni odgovornosti
- **STRATEŠKI CILJ 2: povečanje preskrbe z zdravo, ekološko pridelano hrano** iz lastnih virov
- **STRATEŠKI CILJI 3: zagotovitev spodbudnega družbenega okolja**, kjer vsi posamezniki stremijo k zdravju in v celoti razvijajo svoje potenciale.
- **STRATEŠKI CILJI 4: zagotovitev energetske samozadostnosti regije, izboljšanje stanja njene infrastrukturne opremljenosti** ob varovanju njenih naravnih virov.

S ciljem zasledovanja uravnoveženega regionalnega razvoja bodo horizontalno, v vseh razvojnih prioritetah, in vertikalno, skozi določena investicijska področja, podprti naslednji **horizontalni cilji in načela**:

- Trajnostni in skladen razvoj,
- Razvojno partnerstvo
- Enake možnosti in nediskriminacija
- Sodelovanje in povezovanje.

Pomurje bo svojo razvojno vizijo in zastavljene strateške cilje uresničevalo v okviru **štirih (4) razvojnih prioritet, devet (9) investicijskih področij in triindvajset (23) ukrepov**.

Slika 2: Prikaz prioritet, investicijskih področij in ukrepov RRP 2014-2020

RRP 2014-2020 v letu 2017

RRP se je v letu 2017 uresničeval skozi aktivnosti dogovora za razvoj regije, podrobneje opisane v nadaljevanju.

DOGOVOR ZA RAZVOJ REGIJE

Dogovor za razvoj regije je ključni izvedbeni instrument regionalne politike v programskem obdobju 2014-2020, ki ga za obdobje štirih let skleneta minister, pristojen za regionalni razvoj in predsednik razvojnega sveta regije. Dogovor vključuje: (1) **regijske projekte** in (2) **sektorske projekte**, ki so ključni za razvojni preboj in razvojno specializacijo regije.

Regijski projekt je razvojni projekt, ki temelji na regionalnem razvojnem programu, uresničuje razvojne prioritete regije in izkorišča njene razvojne potencialne. Od lokalnega projekta se regijski razlikuje po celovitem reševanju določene problematike v okviru razvojne regije, oziroma širšem razvojnem vplivu na razvojno regijo in izven nje. Po pristojnosti običajno tudi sodi v več sektorjev oz. resorjev, kar je največkrat tudi razlog, da do njegove izvedbe težko pride.

Sektorski projekt pa je razvojni projekt, ki uresničuje program pristojnega ministrstva za doseganje ciljev na področju dela ministrstva in ima tudi pomemben vpliv na uresničevanje razvojnih prioritet v regiji.

Dogovor vključuje nekaj, za regijo ključnih regijskih in sektorskih projektov. Do izbora enih in drugih bo prišlo z dogovorom med državo in regijo prek **teritorialnega razvojnega dialoga**.

Prvi osnutek Dogovora za razvoj Pomurske regije 2016-2019 je bil potrjen na 16. redni seji RSR dne 9.12.2015 in na 59. redni seji SR dne 8.12.2015.

V Prvi osnutek dogovora za razvoj Pomurske regije 2016-2019 so uvrščeni **3 regijski in 2 sektorska projekta**, ki bodo omogočili izkoriščanje najpomembnejših razvojnih potencialov in prednosti regije, odpravljali ključne razvojne ovire regije in uresničevali regijsko razvojno specializacijo, in sicer:

z. št.	naziv projekta	tip projekta	nosilec projekta	ocenjena vrednost (v mio €)	prednostna naložba OP
1.	BIOSFERNO OBMOČJE REKE MURE	regijski	OBČINA VELIKA POLANA	59,5	6.2.
2.	NADGRADNJA VODOVODA SISTEMA B	regijski	OBČINA ROGAŠOVCI	40,5	6.1.
3.	POMURJE - DRUŽBENO ODGOVORNA REGIJA	regijski	CZR MURSKA SOBOTA; PORA GORNJA RADGONA	12,4	8.2.; 8.3.; 9.3.; 9.4.
4.	IZGRADNJA REGIJSKE KOMUNALNE INFRASTRUKTURE	sektorski	MO MURSKA SOBOTA	65,7	6.1.
5.	REGIJSKI REŠEVALNI CENTER	sektorski	MO MURSKA SOBOTA	10,0	5.1.

Vir: Dogovor o razvoju Pomurske regije 2016-2019.

Konkretne aktivnosti usklajevanja dogovora z MGRT in resornimi ministrstvi preko t.i. **teritorialnega razvojnega dialoga** so se začele izvajati v letu 2016 in se nadaljevale v letu 2017:

Januar

V mesecu januarju so se nadaljevale decembrske aktivnosti. Tako je bila na predsednika Vlade dr. Mira Cerarja naslovljena podpisana Peticija občin Pomurske in Podravske regije, ki so jo podprli razvojni svet regije, svet regije in župani občin obeh regij, vezana na zagotovitev sredstev za izvedbo predlaganih ključnih regijskih projektov iz dogovorov za razvoj regije, spremembo OP 2014-2020, ki bo omogočal pravico porabe sredstev za projekt »Celovita oskrba Podravja in Pomurja s pitno vodo ter ureditev ravnanja z odpadnimi vodami«, z zahtevo po sklicu delovnega sestanka.

Februar

S strani predsednika Razvojnega sveta kohezijske regije Vzhodna Slovenija je bil na MGRT, SVRK in v Kabinet predsednika Vlade RS poslan dopis o odzivu na predlog vladnega gradiva (informacija o pripravi dogovorov za razvoj regij in potrditev projektov za uvrstitev v prve dogovore za razvoj regije s strani pristojnih ministrstev in izhodišča za spremembo OP 2014-2020).

Seznani smo se z dopisom SVRK glede predvidene spremembe in dopolnitve Uredbe o porabi sredstev evropske kohezijske politike v RS v programskem obdobju 2014-2020, vezane na postopek sprejemanja izvedbenega načrta (INOP) OP EKS 2014-2020, s čimer bi se omogočila večja fleksibilnost s predlagano poenostavitvijo sprejemanja INOP.

Marec

Predsedstvo SR, predsednik RSR in predstavniki RCMS smo se udeležili operativnega sestanka na MGRT glede stanja umeščenosti posameznih projektov Pomurske regije iz Dogovora za razvoj Pomurske regije v obdobju 2016-2019 v prvi dogovor za razvoj regije.

S strani MGRT smo prejeli odziv na poslano peticijo Podravske in Pomurske regije, o čemer smo obvestili pomurske občine in predsednika RSR.

April

Na podlagi peticije je bilo načrtovano in izvedeno srečanje županov obeh regij s predstavniki Vlade RS v Državnem svetu RS (19. april). Pred samim srečanjem smo v regiji izvedli koordinacijski sestanek predsedstva SR s odgovornimi predstavniki Sistema Vodovoda A, B in C glede izvedbe predstavitve in nastopa na srečanju.

Skladno z izvedenim srečanjem smo v regiji zbrali in pripravili podatke o projektih v okviru projekta *Nadgradnja vodovoda sistema B in C in Izgradnja regijske komunalne infrastrukture*, ki so pripravljene za izvedbo, z navedbo številke izdanih gradbenih dovoljenj z datumi ter jih posredovali na MOP s prošnjo za sklic delovnega srečanja pomurskih županov in županj.

Udeležili smo se tehničnega sestanka na SVRK glede sprememb OP EKS 2014-2020 in podlagah za izvedbo dogovorov za razvoj regij.

Začeli smo z izvedbo delovnih sestankov pogajalskih skupin projektov, vključenih v Dogovor za razvoj Pomurske regije 2016-2019, s ciljem preveritve oz. aktualizacije stanja na projektih in dogovora o nadaljnjih aktivnostih, kjer smo predstavili aktualne informacije v zvezi z izhodišči za spremembo OP 2014-2020 in dogovorom za razvoj regij.

Maj

Ponovno smo se sestali s predvidenimi projektnimi partnerji projektov iz dogovora za razvoj regije, s ciljem pregleda projektov z vsebinskega in finančnega vidika.

Udeležili smo se delovnega sestanka z vodjo pogajalske skupine za projekt Biosferno območje reke Mure v zvezi z nadaljnjimi aktivnostmi na projektu (ažuriranje stanja na projektu,.....), pripravili smo tabelarni pregled aktualnega stanja projekta po posameznih občinah ter občinam poslali dopis glede aktualnega stanja.

Junij

Vlada RS je na svoji 137. redni seji dne 1.6.2017 potrdila izhodišča za spremembo OP EKS 2014-2020 in predvidene prerazporeditve sredstev med vsebinami ter se je seznanila z Informacijo o pripravi dogovorov za razvoj regij na podlagi prvega povabila (2015).

V navedeni Informaciji je bil s strani MOP za Pomursko regijo predlagan projekt *Obrnanjanje varstva okolja v okviru porečja reke Mure* v višini 3 mio evrov.

Svet pomurske razvojne regije je na redni seji v okviru točke dnevnega reda Informacija o aktivnostih Dogovora za razvoj regij in odpiranje Operativnega programa za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2014-2020 sprejel sklep vezan na predlagan projekt *Obrnanjanje varstva okolja v okviru porečja reke Mure* v okviru Prvega dogovora za razvoj regije in sicer, da se strinja z vključitvijo projekta v prvi dogovor za razvoj regij, vendar pod pogojem, da se vključijo izključno aktivnosti, predlagane v okviru regijskega projekta Biosferno območje reke Mure. Nadalje so člani sprejeli sklep, da predlagajo MOP vključitev naložb za prilagajanje podnebnim spremembam oz. protipoplavno varnost iz projekta Biosferno območje reke Mure, v redne aktivnosti ministrstva.

V okviru aktivnosti priprave Drugega povabila za dogovor za razvoj regij je Svet Pomurske razvojne regije sprejel sklep vezan na sredstva t.i. overcommitmenta (OC), in sicer, da se ta sredstva prenesejo na prednostno naložbo (PN) 6.1. Vlaganje v vodni sektor, s poudarkom na nadgradnji vodovoda sistema B in C ter izgradnji regijske komunalne infrastrukture z možnostjo financiranja čistilnih naprav tudi pod kapaciteto 2000 PE ter sklep, da svet zahteva, da se sredstva za Južno soboško obvoznico Murska Sobota na PN 7.2. Izboljšanje regionalne mobilnosti v višini cca. 6,5 mio evrov izvzamejo iz sredstev dogovora za razvoj regij oz. se ta sredstva odštejejo od ESRR sredstev na PN 7.2., pri čemer se ostanek sredstev deli na vse regije v Kohezijski regiji Vzhodna Slovenija. Prav tako je bil predsedniku Kohezijske regije Vzhodna Slovenija poslan dopis glede indikativnih sredstev na PN 7.2. Izboljšanje regionalne mobilnosti, konkretno za predvideni obvoznici Murska Sobota in Krško z zahtevo, da se sredstva izvzamejo iz kvote sredstev dogovora za razvoj regij.

Prejeli smo osnutek dokumenta »dogovor za razvoj regij«, na katerega smo v okviru RRA giz podali pripombe ter magnetogram dela razprave na junijski seji Odbora za spremljanje izvajanja OP 2014-2020 glede vprašanja PE in upravičenosti aglomeracij (za PN 6.1. Vlaganja v vodni sektor), ki smo ga posredovali občinam.

Prav tako smo prejeli obrazec za izpolnitev projekta za prvi dogovor za razvoj regij (v skladu s potrjenim Vladnim gradivom – informacija o pripravi dogovorov za razvoj regij in potrditvi projektov za uvrstitev v prve dogovore za razvoj regij s strani pristojnih ministrstev).

Pomurskim občinam smo posredovali poziv za zbiranje preliminarnih informacij v okviru OP 2014-2020 za PN 3.1. Spodbujanje podjetništva o načrtovanih projektih občin za potrebe delovanja ekonomsko poslovne infrastrukture ter za PN. 4.4. Spodbujanje multimodalne urbane mobilnosti

za izboljšanje kolesarske infrastrukture v posameznih občinah ter za pridobitev podatkov o ostalih projektih kolesarske infrastrukture v regiji.

Izveden je bil koordinacijski sestanek med predstavniki občin in pripravljavci celostnih prometnih strategij (CPS) z namenom identifikacije kolesarskih povezav v regiji, predvsem tistih kolesarskih poti, ki imajo regionalni pomen z vidika večjega števila dnevnih migrantov med naselji in so v prvi vrsti namenjene lokalnemu prebivalstvu.

Nadaljevali smo z izvedbo delovnih sestankov pogajalskih skupin projektov, vključenih v Dogovor za razvoj Pomurske regije 2016-2019 s ciljem preveritve oz. aktualizacije stanja na projektih in dogovora o nadaljnjih aktivnostih ter usklajevali podatke glede aktualnega stanja na projektu Biosferno območje reke Mure ter se seznanili z osnutkom delovnega obrazca za Biosferno območje reke Mure s komentarji.

Na podlagi pridobljenih podatkov smo izvedli analizo prejetih projektih predlogov na PN 3.1. in PN 4.4., predvsem glede na stopnjo pripravljenosti dokumentacije za izvedbo. V okviru PN 4.4. smo na seznam projektov vključili tudi dve regionalni kolesarski poti, in sicer Mursko kolesarsko pot in Termalno pot, ki pa ju DRSI že vključuje v svoje evidence.

Julij in avgust

Osredotočili smo se predvsem na aktivnosti v okviru projekta Biosferno območje reke Mure, vključenega v Prvi dogovor za razvoj regije.

Izvedeni so bili delovni sestanki predstavnikov razvojne mreže (RCMS, RA Sinergija), vodje pogajalske skupine in predsednika razvojnega sveta regije glede vsebinskih vprašanj projekta (glede nadaljnjih korakov oz. aktivnosti, povezanih s predlaganim projektom države (MOP) *Obrambanje varstva okolja v okviru porečja reke Mure* za vključitev v Prvi dogovor za razvoj regij, v navezavi z regijskim projektom Biosferno območje reke Mure. Pripravljen je bil pregled projektov in zoženje upravičenih projektov v okviru projekta Biosferno območje reke Mure.

Vodja pogajalske skupine projekta Biosferno območje reke Mure je odstopil kot vodja tega projekta.

Izveden je bil delovni sestanek pogajalske skupine projekta Biosferno območje reke, kjer so bili predstavljeni kriteriji za pripravo projektov v sklopu PN 6.2. Varstvo in obnova biotske raznovrstnosti in predstavljeno aktualno stanje na projektu ter sestanek z Zavodom RS za varstvo narave (ZRSVN), ki pokriva to področje, kjer je bilo dogovorjeno, da predstavniki ZRSVN pripravijo shemo aktivnosti – vsebinski in terminski vidik – glede možnosti priprave tovrstnega projekta v okviru PN 6.2. Varstvo in obnova biotske raznovrstnosti in tal ter spodbujanje ekosistemskih storitev, vključno z omrežjem NATURA 2000 in zelenimi infrastrukturami na območju Natura 2000 Mura. Točneje, gre za projekt z nazivom "Obnovitev mokrotnih habitatov ob Muri", ki je eden izmed projektov izboljšanja stanja ohranjenosti vrst in habitatnih tipov in s tem povezane interpretacije narave (in kulturne dediščine), uvrščen v tabelo A priloge 6.4 Programa upravljanja območij Natura 2000 (2015–2020) v Sloveniji (v nadaljevanju PUN) ter se na ravni Slovenije smatra kot prioritetan.

Shema aktivnosti je bila poslana tudi članom pogajalske skupine projekta Biosferno območje reke Mure.

Na podlagi vseh ugotovljenih in izpostavljenih nejasnosti v zvezi z izvedbo prvega povabila dogovora za razvoj regij je bil izveden delovni sestanek s predstavniki MGRT ter drugi sestanek

pogajalske skupine projekta Biosferno območje reke Mure, kjer je bila predstavljena shema aktivnosti, posredovana s strani ZRSVN ter člani seznanjeni z informacijami MGRT in MOP.

Na delovnem sestanku pomurskih županj in županov so bile podane informacije o stanju Prvega dogovora za razvoj regij (projekt biosfere) in glede priprave Drugega dogovora za razvoj regij. Prisotne županje/župani so zavrnilo nadaljnjo pripravo aktivnosti v okviru predlaganega projekta MOP-a *Ohranjanje varstva okolja v okviru porečja reke Mure* za izvedbo v okviru Prvega dogovora za razvoj regij in predlagali RSR, da predlagani projekt v okviru dogovora za razvoj regije, ne potrdi, potrdili pa so imenovanje g. Slavka Petovarja, župana Občine Veržej za vodjo pogajalske skupine za projekt Biosferno območje reke Mure in pooblastili RCMS za nadaljnjo koordinacijo zasnove projekta MOP-a *Ohranjanje varstva okolja v okviru porečja reke Mure*.

Pripravljen je bil interaktivni zemljevid predlaganih projektov na PN 4.4., ki bo služil kot pregledna informacija za izbor projektov, ki bodo vključeni v dogovor za razvoj regij (drugo povabilo). Zbrani projektni predlogi so bili posredovani na Direkcijo RS za infrastrukturo ter na Kohezijsko regijo Vzhodna Slovenija za potrebe priprave Dogovora za razvoj regij.

September

Dne 11.9.2017 je bila izvedena 24. redna seja RSR, ki je obravnavala tudi stanje in aktivnosti Prvega dogovora za razvoj regije in pripravo Drugega dogovora za razvoj regije. RSR se je seznanil z aktualnimi informacijami glede Prvega dogovora za razvoj regij, s stanjem projekta Biosferno območje reke Mure ter s kriteriji in pogoji umestitve regijskih vsebin v okviru predlaganega projekta MOP-a *Ohranjanje varstva okolja v porečju reke Mure* ter sprejel sklep, da projekt MOP-a *Ohranjanje varstva okolja v okviru porečja reke Mure*, ni več sestavni del Prvega dogovora za razvoj regije, ampak da postane to sektorski projekt, katerega koordinacijo naj prevzame MOP in pristojni zavod za upravljanje nature 2000 v porečju reke Mure (ZRSVN), ki naj zagotovi tudi sofinancerska sredstva.

Do roka (15.9.2017) je bil na MGRT poslan odgovor glede ne vključitve predlaganega projekta *Ohranjanje varstva okolja v okviru porečja reke Mure* v prvi dogovor za razvoj regije.

Seznanili smo se z dopisom MOP glede Pomurskega vodovoda in se na MOP udeležili delovnega sestanka na temo izgradnje manjkajočega pomurskega vodovoda - Vodovod sistema B v luči priprave Drugega dogovora za razvoj regij.

Oktober

Na MOP smo naslovili dokumentacijo iz katere je razvidno, da je projekt Vodovod sistem B, financiran v prejšnji finančni perspektivi 2007-2013, zaključen skladno z danimi zahtevami ter MOP zaprosili za odgovor.

Seznanili smo se predstavitvijo drugega poziva za dogovor za razvoj regij, ki je bila izvedena na sestanku med predstavniki MGRT in RRA GIZ v Krškem.

Na MZI smo se udeležili usklajevalnega sestanka v zvezi s smernicami za pripravo projektov.

November

Izveden je bil sestanek predstavnikov regije z ZRSVN na temo uskladitve nadaljnjih aktivnosti za pripravo projekta Biosfera reke Mure v sklopu PN 6.2. Varstvo in obnova biotske raznovrstnosti, v sodelovanju z MOP. Dogovorjeno je bilo, da se pripravi pregled projektnih aktivnosti, ki se nahajajo na območju Nature 2000, predstavniki ZRSVN pa pripravijo seznam strokovnih podlag za pripravo projekta. Prav tako je bilo dogovorjeno, da se predstavniki regije, občin in ZRSVN

udeležijo skupnega sestanka na MOP glede opredelitve formalnih pogojev zasnove in izvedbe projekta.

Drugo povabilo razvojnim svetom regij

Dne 13.11.2017 je MGRT objavilo Povabilo razvojnim svetom regij za dopolnitev dogovora za razvoj regije – drugo povabilo, ki je bilo dne 5.12.2017 spremenjeno oz. dopolnjeno. Prvotni rok za oddajo dopolnjenega osnutka dogovora, tj. 15.1.2018 je bil s spremembo povabila podaljšan do 15.2.2018.

Po objavi drugega povabila je RCMS z dopisom pozval pomurske občine k predložitvi projektnih predlogov na PN 3.1. Spodbujanje podjetništva, 4.4. Spodbujanje multimodalne urbane mobilnosti in 6.1. Vlaganje v vodni sektor.

Sklicana in izvedena so bila usklajevalna srečanja po posamezni PN s predlagatelji predloženih projektnih predlogov, na katerem so bili posamezni projektni predlogi podrobneje predstavljeni in izpostavljena še odprta vprašanja, vezana na vsebino drugega povabila, zato je RCMS predlagatelje projektnih predlogov pozval k posredovanju odprtih vprašanj, ki so bila v mesecu decembru zbrana in poslana na RRA giz, ki je vprašanja regij združilo in jih skupno nasloвило na MGRT.

Institucije RRA so kontaktirale občine, ki jih pokrivajo v okviru mreže RRA, ter jim nudile podporo, pomoč, usmerjanje in usklajevanje pri pripravi (skupnih) projektnih predlogov v okviru dopolnjenega dogovora za razvoj regij.

December

Občine smo seznanili s zaključki sestanka med MGRT in RRA giz, kjer je bila podana pobuda za podaljšanje roka za oddajo dopolnjenih osnutkov dogovora za razvoj regij ter dopolnjena vsebina za PN 3.1..

V Lipici smo se udeležili rednega delovnega srečanja s predstavniki MGRT, kjer so bili prisotni tudi predstavniki SVRK, MZI in MOP z osrednjo točko dnevnega reda, tj. dogovor za razvoj regij – drugo povabilo. Na sestanku so bila podala nekatera dodatna pojasnila ter odgovori na določena odprta vprašanja, a ne vsa.

V obdobju poročanja smo se aktivno udeleževali delovnih sestankov RRA, srečanj z MGRT in SVRK ter sestankov regij, predsednikov SR in RSR v okviru Kohezijske regije Vzhodna Slovenija na aktualno tematiko spremembe OP 2014-2020 in dogovorov za razvoj regij. Vsebinska komunikacija je prav tako potekala tudi po elektronski poti ter o tem aktivno obveščali relevantne deležnike v Pomurju.

Projekt Izgradnja Murske kolesarske poti

Vsebina projekta je predstavljala enega od stebrov projekta Biosferno območje reke Mure, predloženega v okviru Prvega poziva za dogovor za razvoj regij v letu 2015.

V letu 2017 so se začele konkretne aktivnosti za umestitev projekta murskih kolesarskih poti v državni načrt razvojnega programa (NRP), ki jih podajamo v nadaljevanju:

Marec

Udeležili smo se sestanka s predstavniki Direkcije RS za infrastrukturo na MzI, kjer smo jih seznanili s stanjem projektne dokumentacije na projektu Murska kolesarska pot, ki predstavlja enega od stebrov regijskega projekta Biosferno območje reke Mure ter izvedli delovni sestanek z občinami ob Murski kolesarski poti, kjer smo jim predstavili stališča ministrstva v zvezi s predstavljenimi vsebino in možnostmi umestitev projekta v državni načrt razvojnih programov (NRP).

April

Na Direkcijo RS za infrastrukturo smo poslali stališče in pobudo pomurskih občin glede navedene kolesarske poti.

Junij

Udeležili smo se delovnega sestanka na Direkciji RS za infrastrukturo na temo regionalne kolesarske povezave, vključujoč tudi Mursko kolesarsko pot. S strani ministrstva smo prejeli informacijo o pripravi DIIP za Mursko kolesarsko pot.

Julij

S strani Direkcije smo prejeli informacijo o izdelavi predmetnega DIIP-a. Izdelan in potrjen DIIP je podlaga za uvrstitev investicijskega projekta v Proračun RS.

December

Seznani smo se s predvidenim sklicem skupnega sestanka partnerskih občin ob Murski kolesarski poti in predstavnikov Direkcije RS za infrastrukturo z namenom reševanja še odprtih zadev, ki so vezane na morebitne spremembe, zaradi poteka samih že izvedenih tras po zaključku projektiranja in uskladitve terminskega plana izvedbe po posameznih odsekih trase.

Sestanek je predviden v mesecu januarju 2018.

SPREMEMBE POMEMBNE ZA IZVAJANJE RRP ter njihov vpliv na doseganje ciljev

RRP Pomurje 2014-2020 sta najvišja organa – RSR in SR - v Pomurski regiji potrdila v mesecu maju oz. juliju 2015.

Osnetek dogovora za razvoj Pomurske regije 2016-2019 je bil na MGRT predložen v mesecu decembru 2015.

Teritorialni razvojni dialog za prvi dogovor za razvoj regij se je pričel v letu 2016 in nadaljeval v letu 2017.

LETO 2017

V skladu z izvedenimi aktivnostmi dogovora za razvoj regij v letu 2017, podrobneje opisanih v prejšnjem poglavju, sprememb, neposrednih z izvajanjem RRP ne beležimo.

Pomurska regija prvega dogovora za razvoj regije ni podpisala. Sprejeta je bila odločitev, da se predlagan projekt s strani MOP *Ohranjanje varstva okolja v okviru porečja reke Mure* izvede kot sektorski projekt MOP.

V tem letu so se začele in potekale aktivnosti priprave na drugo povabilo za dogovor za razvoj regij, predvsem v smeri spremembe OP EKS 2014-2020, s ciljem zagotoviti ustrezne podlage za upravičene namene in sredstva za drugo povabilo.

Izhodišče v letu 2016

Na podlagi dogodkov konec leta 2015, ki so vplivali na izvajanje splošnih razvojnih nalog v regiji, ob stečaju RRA Mura d.o.o. in izboru pogodbenega partnerstva RRA za nadaljnje opravljanje splošnih razvojnih nalog v Pomurju so bile z dnem 26.2.2016 v evidenco RRA pri MGRT vpisane sledeče institucije:

- Razvojni center Murska Sobota (nosilna institucija z nazivom RRA),
- Razvojna agencija Sinergija d.o.o.(sodelujoča institucija,
- Prleška razvojna agencija, giz (sodelujoča institucija),
- PORA, Razvojna agencija Gornja Radgona (sodelujoča institucija).

Pogodba med MGRT in navedenimi institucijami glede sofinanciranja izvajanja splošnih razvojnih nalog v Pomurski regiji v programskem obdobju 2014-2020 je bila podpisana v mesecu maju 2016.

V pogodbeno partnerstvo je bil vključen tudi Organ Skupne občinske uprave občin Lendava, Kobilje in Dobrovnik, pri čemer je naloge za UE Lendava, ki jo pokriva Organ, v letu 2016, opravljal Razvojni center Murska Sobota.

V mesecu decembru 2016 in v mesecu januarju 2017 sta Svet Pomurske razvojne regije in Razvojni svet Pomurske regije sprejela sklep o preklicu pooblastila Organu skupne občinske uprave občin Lendava, Dobrovnik in Kobilje ter o izboru Zavoda za turizem in razvoj Lendava za izvajanje splošnih razvojnih nalog v programskem obdobju 2014-2020, na tem območju.

MGRT je v mesecu marcu 2017 regionalne razvojne agencije obvestilo o predvideni kvoti sofinanciranja splošnih razvojnih nalog po regijah v letu 2017 in 2018 in pozvalo k predložitvi dokumentacije za pripravo dodatka k pogodbi.

RCMS je v sodelovanju s sodelujočimi institucijami pripravil dokumentacijo za sklenitev dodatka ter vlogo za vpis Zavoda za turizem in razvoj Lendava v evidenco RRA pri MGRT ter ju istočasno v mesecu aprilu 2017 poslal na MGRT.

K vlogi za vpis Zavoda za turizem in razvoj Lendava v evidenco RRA pri MGRT sta bila priložena tudi sklenjena Dodatka k osnovni Pogodbi o sodelovanju pri izvajanju splošnih razvojnih nalog na območju Pomurske regije za programsko obdobje 2014-2020 in Dogovoru o sodelovanju pri izvajanju splošnih razvojnih nalog na območju Pomurske regije za programsko obdobje 2014-2020, s katerima so se uredila nova pogodbeni razmerja med RCMS (nosilna institucija z nazivom RRA), Razvojno agencijo Sinergija d.o.o., Prleško razvojno agencijo, giz, PORA, razvojno agencijo Gornja Radgona, Organom skupne občinske uprave občin Lendava, Kobilje in Dobrovnik in Zavodom za turizem in razvoj Lendava, ki je prevzel naloge Organa skupne občinske uprave občin Lendava, Dobrovnik in Kobilje. Prav tako je bil med navedenimi institucijami in SR podpisan Aneks k Sporazumu o ureditvi partnerskih razmerij.

Z dnem 19.5.2017 je bil Zavod za turizem in razvoj Lendava vpisan v evidenco RRA pri MGRT, kot sodelujoča institucija. Zavod za turizem in razvoj Lendava je prevzel področje okolja, prostora in infrastrukture.

V letu 2017 je splošne razvojne naloge v regiji opravljal pet razvojnih institucij.

NAPREDEK PRI DOSEGANJU CILJEV

z uporabo fizičnih in finančnih kazalnikov

RRP 2014-2020 vključuje kvantificirane cilje z fizičnimi kazalniki, na nivoju strateških ciljev, ki so navedeni v nadaljevanju:

strateški cilj	kazalnik (U) učinka, (R) rezultata, (V) vpliva	izhodišče	cilj 2023	vir
1. razvoj konkurenčnega in zelenega gospodarstva, temelječega na znanju, inovativnosti, podjetnosti, povezovanju in družbeni odgovornosti	(U) število gospodarskih subjektov, ki prejmejo podporo za produktne naložbe	0	300	spremljanje
	(R) število na novo ustvarjenih delovnih mest v gospodarskih družbah, v katera so bila vložena sredstva	0	600	spremljanje
	(V) zmanjšanje zaostanka neto dodane vrednosti na zaposlenega v gospodarskih družbah za slovenskim povprečjem	28,5% (2013)	23,0%	spremljanje
2. povečanje preskrbe z zdravno, ekološko pridelano hrano iz lastnih virov	(U) število izvedenih izobraževanj, osveščanj in promocij ciljnih skupin	0	15	spremljanje
	(R) število kmetijskih gospodarstev z ekološko pridelavo	40	60	SURS
	(V) povečanje kmetijskih zemljišč v uporabi z ekološko pridelavo (glede na vsa kmetijska zemljišča v uporabi)	0,9	3,0	SURS
3. zagotovitev spodbudnega družbenega okolja, kjer vsi posamezniki stremijo k zdravju in v celoti razvijajo svoje potenciale	(U) število udeležencev v programu spodbude za zaposlitev	0	1.200	spremljanje
	(R) delež oseb zaposlenih ob izhodu (spodbude za zaposlitve)	n.p.	55%	spremljanje
	(V) zmanjšanje stopnje registrirane brezposelnosti	18,1%	15,0%	SURS
4. zagotovitev energetske samozadostnosti regije, izboljšanje stanja njene infrastrukturne opremljenosti ob varovanju njenih naravnih virov	(U) dodatne zmogljivosti za proizvodnjo energije iz obnovljivih virov	0	5 MW	AN URE LEA Pomurje
	(R) delež rabe bruto končne energije iz OVE pri oskrbi s toploto	39,7%	45,0%	AN URE LEA Pomurje
	(V) povečanje količine letno pridobljene energije iz OVE	648 GWh	1000 GWh	AN URE LEA Pomurje

Izvajanje projektnih predlogov oz. operacij iz RRP 2014-2020, predvsem v okviru javnih razpisov na posameznih področjih iz naslova Evropske kohezijske politike v obdobju 2014-2020 (podlaga je Operativni program za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2014-2020) je v teku, nekateri med njimi so se sicer (glede na dostopne podatke na spletni strani eu-skladi) že zaključili, vendar s kazalniki zaključenih projektov ne razpolagamo.

V Pomurju je po dostopnih podatkih¹ v teku izvajanje (nekateri med njimi so že zaključeni) skupno 118 projektov, od tega v okviru Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRR) 63 projektov, Evropskega socialnega sklada (ESS) 50 projektov ter iz Kohezijskega sklada (KS) 5 projektov. Projekti bodo sofinancirani v skupni višini 9.583.840,49 evrov, od tega iz sredstev ESRR 2.746.183 evrov, iz sredstev ESS 6.603.441 evrov in iz KS 234.215 evrov.

Predvidevamo, da v navedenih podatkih si projekti regije niso zajeti, saj se projekti, ki se izvajajo na ravni celotne Slovenije, evidentirajo glede na sedež upravičenca, ne glede na to, da se aktivnosti izvajajo tudi v drugi regiji. V zvezi s tem je Razvojni svet Kohezijske regije Vzhodna Slovenija na svoji 14. redni seji sprejel sklep, da SVRK (kot organ upravljanja) pripravi in posreduje razvojnemu svetu do 30. 3. 2018 pregled obsega delitve sredstev po kohezijskih regijah na ravni projektov za vse operacije, katerih prijavitelj izvaja aktivnosti tudi v regiji, ki ni enaka njegovemu sedežu.

Teritorialni dialog glede izvajanja projektov iz prvega dogovora za razvoj regije (2015) je bil v letu 2017 zaključen (regija dogovora ni podpisala).

V skladu z Uredbo o regionalnih razvojnih programih (Uradni list RS, št. 69/12 in 78/15) mora RRA spremljati kazalnike RRP in izvajanje dogovorov z informacijskim sistemom MGRT, vendar RRA trenutno še vedno nima dostopa do informacijskega sistema oz. podatkov glede kazalnikov na ravni regije, s čimer ji je spremljanje na ta način onemogočeno.

V skladu z navedenim informacij glede doseganja kvantificiranih ciljev z fizičnimi podatki na tem mestu (še) ne moremo podati.

---

¹Vir: www.eu-skladi.

DOSEŽENI UČINKI po izvedbi posameznih ukrepov in projektov

Glede na dejstvo, da je izvajanje projektnih predlogov iz RRP 2014-2020, predvsem v okviru javnih razpisov evropske kohezijske politike 2014-2020 v teku, konkretnih informacij glede doseganja učinkov po izvedbi posameznih ukrepov in projektov na tem mestu, še ne moremo podati.

Pomurska regija prvega dogovora za razvoj regije (na podlagi povabila z novembra 2015) ni podpisala. Sprejeta je bila odločitev, da se predlagan projekt s strani MOP *Ohranjanje varstva okolja v okviru porečja reke Mure* izvede kot sektorski projekt MOP.

Ker se je v okviru teritorialnega dialoga prvega dogovora za razvoj regij v letu 2016 izkazalo, da sredstev za izvedbo regijskih projektov ni na razpolago, so se v letu 2017 začele intenzivne aktivnosti iskanja rešitve in sredstev za projekte, ki so rezultirale v spremembi OP EKS 2014-2020 (z razporeditvijo sredstev znotraj OP, po posameznih prednostnih oseb in pridobitvijo dodatnih sredstev s strani EK) ter v pripravi podlag za objavo Drugega povabila za dogovor za razvoj regij v mesecu novembru 2017. Aktivnosti so intenzivno potekale med ključnimi deležniki iz regij in nacionalnih ravni (SVRK, MGRT, pristojna resorna ministrstva), vključujoč kohezijski regiji.

Po objavi Drugega povabila za dogovor za razvoj regij so se aktivnosti intenzivirale v smeri priprave in nabora projektnih predlogov za vključitev v Osnutek dopolnjenega dogovora za razvoj regij.

Rok za oddajo Osnutka dopolnjenega dogovora za razvoj regij je 15.2.2018.

Poročilo o izvajanju evropske kohezijske politike 2014-2020 za obdobje od januarja 2014 do decembra 2017 za Cilj: naložbe za rast in nova delovna mesta

Slovenija ima po OP EKP (različica 3.2 v letu 2017, po spremembi) v obdobju 2014–2020 do konca leta 2023 na voljo 3.067.924.925 evrov (EU del) vseh razpoložljivih sredstev.

Iz Poročila SVRK o izvajanju evropske kohezijske politike 2014-2020 za obdobje od januarja 2014 do decembra 2017 za Cilj: naložbe za rast in nova delovna mesta izhaja, da je bilo do konca decembra 2017 izdanih 282 odločitev o podpori projekta/operacije, dodeljenih 1.710.604.418 evrov (EU del) sredstev (56 % razpoložljivih sredstev), od tega znašajo pogodbeno vezana sredstva 1.630.229.729 evrov (del EU) (predstavljajo 53% razpoložljivih sredstev).

Do konca leta je bilo izplačanih 392.682.585 evrov (EU del) sredstev, kar predstavlja slabih 13% razpoložljivih sredstev (od tega 329.432.584 evrov (EU del) iz državnega proračuna in 63.250.000 evrov (EU del) iz naslova finančnih instrumentov), certificirani izdatki v tem obdobju pa znašajo 175.060.007 evrov (EU del), kar pomeni 6% razpoložljivih sredstev.

Po podrobnejšem pregledu po posameznih oseh OP EKS 2014-2020 so v poročilu izpostavljeni sledeči projekti v izvajanju (izdane odločbe o podpori) Pomurske regije:

- *Prednostna os 4: Trajnostna raba in proizvodnja energije in pametna omrežja:*
PN 4.1. Spodbujanje energetske učinkovitosti - celostna energetska prenova paketa stavb pravosodnih organov po principu javno-zasebnega partnerstva: tudi sodišče v Murski Soboti;
- *Prednostna os 6: Boljše stanje okolja in biotske raznovrstnosti:*
PN 6.2. Varstvo in obnova biotske raznovrstnosti in tal ter spodbujanje ekosistemskih storitev – Vzdrževanje kmetijske krajine za ptice in metulje na Goričkem – Gorički travniki; PN 6.3. Ukrepi za izboljšanje urbanega okolja, oživitev mest, sanacijo in dekontaminacijo degradiranih zemljišč – izvajajo ukrepi urbanega razvoja v okviru CTN – celostnih teritorialnih naložb, kjer so upravičenke mestne občine, med njimi tudi Mestna občina Murska Sobota;
- *Prednostna os 7: Gradnja infrastrukture in ukrepi za spodbujanje trajnostne mobilnosti:*
PN 7.2. Izboljšanje regionalne mobilnosti s povezovanjem sekundarnih in terciarnih prometnih vozlišč z infrastrukturo TEN-T, vključno preko multimodalnih vozlišč – gradnja obvoznice Murska Sobota v dolžini 2,7 km (1. etapa);
- *Prednostna os 9: Socialna vključenost in zmanjševanje tveganja revščine:*
PN 9.5. Vlaganja v okviru strategij lokalnega razvoja – potrjene Strategije lokalnega razvoja (SLR), ki jih izvajajo Lokalne akcijske skupine (LAS) – LAS Goričko 2020, LAS Pri dobrih ljudeh 2020 in LAS Prlekija.

POMEMBNE TEŽAVE

pri izvajanju RRP in sprejeti ukrepi za njihovo odpravo

Izhodišče 2016

Glavni cilj Operativnega programa za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2014-2020 je zmanjšanje razvojnih razlik med regijami, vendar Izvedbeni načrt operativnega programa (INOP) temu cilju na področju aktivnosti dogovora za razvoj regije ni sledil, saj so pravice porabe bile razdeljene po posameznih resorjih, pristojno ministrstvo MGRT, pa pravic porabe za sredstva v okviru dogovorov za razvoj regije, ni imelo.

Leto 2017

To je tudi razlog aktivnejšega pristopa akterjev k reševanju nastale problematike in iskanju sredstev za izvedbo dogovorov za razvoj regij v letu 2017, ki je rezultiral z objavo Drugega povabila za dogovor za razvoj regij v mesecu novembru.

Rezultat prvega povabila za dogovor za razvoj regij je ta, da je bil za regijo s strani MOP predlagan le projekt *Ohranjanje varstva okolja v okviru porečja reke Mure*, v višini 3 mio evrov, ki se v manjšem delu navezuje na prioritetni regijski projekt Biosferno območje reke Mure iz prvega dogovora za razvoj regij, za ostale štiri regijske projekte (Nadgradnja vodovoda sistema B in C, Izgradnja regijske komunalne infrastrukture, Pomurje – družbeno odgovorna regija in Regijski reševalni center) sredstev ni bilo na razpolago.

Prvi dogovor za razvoj regij Pomurje ni podpisalo, ampak bo šlo v izvedbo predlaganega projekta *Ohranjanje varstva okolja v okviru porečja reke Mure* v sodelovanju z MOP, izven dogovora. Po zagotovilu MOP so sredstva v višini 3 mio evrov (še) na razpolago.

V letu 2017 so se začele konkretne aktivnosti za umestitev projekta Murske kolesarske poti, ki je predstavljal enega od stebrov projekta Biosferno območje reke Mure, v državni načrt razvojnega programa v sodelovanju z Direkcijo RS za infrastrukturo in se nadaljujejo v letu 2018.

Med upravičenimi prednostnimi naložbami v drugem povabilu za dogovor za razvoj regije je tudi PN 6.1. Vlaganje v vodni sektor, prednostno za gradnjo infrastrukture za odpadne vode in za pitno vodo. Pomurje kot prednostno obravnava nadgradnjo sistema vodovoda pred odpadno vodo, kar sta večkrat potrdila tudi najvišja regijska organa. Tako se bodo projekti pitne in odpadne vode ponovno, tokrat posamezno, umeščali v drugo povabilo za dogovor za razvoj regij.

Vezano na pogoje in merila PN 6.1. Vlaganje v vodni sektor na področju gradnje infrastrukture za odpadno vodo na tem mestu izpostavljam potrebe regije po zagotovitvi infrastrukture za

aglomeracije pod 2000 PE, ki v drugem povabilu za dogovor za razvoj regij niso upravičene do sofinanciranja, skladno z danimi evropskimi in nacionalnimi zavezami. Zato pozivamo ključne deležnike in odločevalce k iskanju skupne rešitve za zagotovitev sredstev za sofinanciranje tovrstne infrastrukture, ki so jo občine oz. izvajalci javne službe dolžni realizirati in zagotoviti svojim prebivalcem na območju.

Upamo, da bo aktualen teritorialni dialog, ki se bo začel v letu 2018 na podlagi Drugega povabila za dogovor za razvoj regij potekal konstruktivno v tesnem medsebojnem sodelovanju regije z nacionalno ravni in se bo zaključil s podpisom dogovora za razvoj regij, kamor bodo uvrščeni najpomembnejši predlagani regijski projekti, s čimer bo omogočeno izvajanje prioriternih regijskih projektov, ki bodo tako prispevali tudi k uresničevanju zastavljenih ciljev evropske kohezijske politike.

Kako bomo dosegli razvojni preboj regije, ob zavedanju, da je Pomurje po indeksu razvojne ogroženosti najmanj razvita regija in del manj razvite Kohezijske regije Vzhodna Slovenija? To vprašanje pa bo predmet nove finančne perspektive po letu 2020 za obdobje 2021-2027, katere programiranje se bo pričelo v letu 2018.

Pripravila: Sabina Potočnik Magdič,

Strokovna sodelavka

Odgovorna oseba: Bojan Kar,

Direktor RC MS

